

LUND UNIVERSITY

Patent och varumärken i EG

Lidgard, Hans Henrik

Published in: Sveriges Advokatsamfunds Tidskrift

1975

Document Version: Förlagets slutgiltiga version

Link to publication

Citation for published version (APA): Lidgard, H. H. (1975). Patent och varumärken i EG. Sveriges Advokatsamfunds Tidskrift, (8), 1.

Total number of authors: 1

Creative Commons License: Ospecificerad

General rights Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply: Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

· Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study

or research. • You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain

· You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: https://creativecommons.org/licenses/

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117 221 00 Lund +46 46-222 00 00

2791 8 sitis H itirkebi T ebnutmoetasovb A essirov ur Sverige 8 1975

Patent och varumärken i EG

Av jur kand Hans Henrik Lidgard

EGs medlemsstater är gemenskapsrätten tilllämplig.

وماراج الدرود ودوره وماهم

I den fortsatta genöngången av gemenskaparätten behandlas först relevanta bestämmelser i Romfördraget och tillämppingsförordningar. Därefter kommer i tur och ordning varumärkesrätten och patenträtten att ställas mot Romfördragets krav på en obunden konkurrens och fria varurörelser.

l. Lagstiffning

I Romfördraget

Varurörelserna i EG skall vara fria. Det framgår redan av artikel 3, som är grundlärna 30-36, som behandlar avvecklingen av alla kvantitativa restriktioner mellan medlemsstaterna.

Artikel 36 gör emellertid undantag för restriktioner vid import och export, som är berättigade av hänsyn till bl. a. "kommersiell och industriell äganderätt".

Bestämmelserna ger onekligen intryck av, att inmaterialrätten står utanför bestämmelserna om de fria varurörelserna. Den tesen framfördes också ursprungligen.¹ GD har emellertid kommit att lägga tyngdpunkten på fortsättningen i artikel 36:

"Emellertid får icke dessa förbud eller begränsningar utgöra ett medel för godtycklig diskriminering och icke heller för förtäckta restriktioner i handeln mellan medlemsstaterna."

Förutom reglerna om fria varurörelser är Romfördragets konkurrensbegränsningsbestämmelser av stor betydelse. Artikel 85 för-

 M. Gotzen senior, La propriété industrielle et les articles 36 et 90 du trité instituant la C.E.E., Rev. trim. dr. comp. 1958:261.

I

Förhållandet mellan immaterialrätt och konkurrensbegränsningsrätt är obestämt och svåranalyserat. I västvärldens ekonomiska system är båda dessa rättsområden av betvdelse för marknadens funktion: Patent och varumärken ger uppfinnaren en monopolställning som belöning för hans insatser. Konkurrensbegränsningslagstiftningen, däremot, verkar i motsatt riktning genom att emot, verkar i motsatt riktning genom att kartellbildning på marknaden.

Konflikten är inte ny — däremot har det skett omvärderingar under de senaste årtiondena. Tidigare fick kravet på en fri konkurrens stå tillbaka för patent och varumärken. Idag har bilden nyanserats något och utrymmet för skyddsrättsinnehavarens

friheter minskat.

1

ŀ

Särskilt märkbara har förändringarna i EG varit. Immaterialrättsskyddet, som lgrundas på nationella bestämmelser har ställts mot Romfördragets krav på en obunden konkurrens och fria varurörelser.

Rättspraxis har efter hand begränsat patent- och varumärkesskyddens särställning till förmån för den enhetliga marknaden. Det börjar bli ordning på begreppen, även om det är många frågor som inte fått en slutgiltig lösning. Riktigt klara linjer lär det inte bli förrän immaterialrätten unifierats i EG, vilket dröjer. Ett förslag till patentkonvention föreligger sedan länge — men det ät svårt att skapa en tillfredsställande uppslutning bakom förslaget.

Det rättsläge som efter hand vuxit fram bygger på Romfördraget och dess tillämpningsbestämmelser. I första hand gäller bestämmelserna gemenskapsföretag, men de har betydelse även utanför EG. Svenska arbete med utländska företag genom licenarbete med utländska företag genom licenser eller särskilda distributionsaytal. Så som t dylika samarbetsavtal får effekter i

fördraget har dessa bestämmelser företräde vid konflikt med den nationella rätten.

I överensstämmelse med fördragets artikel 87 har tillämpningsbestämmelser utfärdats i anslutning till artikel 85. Endast i begränsad utsträckning har immaterialrätten särbehandlats i detta sammanhang.

a. Radets forordning nr 17/62.6)

I förordningens fjärde artikel behandlas skyldigheten att anmäla avtal, som strider mot artikel 85:1 och för vilka undantag önskas jämlikt artikel 85:3.

Enligt art. 4:2 gäller ingen anmälningsskyldighet för avtal mellan två företag om det endast innefattar:

"b) ett äläggande för förvärvaren eller brukaren av rättigheter som åtnjuter industriellt rättsskydd — särsklit patent, konstruktioner, mönsfer och modeller eller varumärken — eller för den berättigade parten i ett avtal, vilka innefatta överlätelse eller upplåtelse av tillverkningsprocesset eller kännedom om användining och tillämpning av industriella tekniska metodet, då detta innebär inskränkningar i utövandet av nämnda rättigheter."

Bestämmelsen tillåter inte konkurrensbegränsade avtal, utan undandrar endast avtalen från krav på anmälningsplikt. Ett avtal, även om det inte är anmälningspliktigt, är förbjudet och ogiltigt då det strider med artikel 85:1 utan att det krävs en särskild förklaring.

Bakgrunden till denna bestämmelse är förmodligen att gemenskapens inställning till överlåtelser och avtal av bl.a. patent och varumärken var mindre sträng 1962 än den är idag. Som kommer att framgå av det

2) För en utförlig analys av Romfördragets artikel 85 se Hans Stenbergs doktorsavhandling: STUDIER I EG-RÄTT, Om konkurrensbegränsade avtal och deras oglitighet. Stockholm 1974.

3) Se GDs utsiag den 15.7,1964, mål 6/64 Costa Enel. Domssaml. 1964 (X) s. 1251 ff.

4) GDs utslag den 8.6.1971, mål 78/70, Deutsche Grammophon Gesellschaft GmbH ..., Domssaml. 1971 (XVII), 5. 487 domsmotiv II. 5) Peter Blok, "Patentrettens konsumtionsprincip",

5) Peter Blok, "Patentrettens konsumtionsprincip", Patentmonopol og fri konkurrence i national ret og faellesmarkedret. Köpenhamn 1974. Här sid. 250. Jfr även O. Lando. Börsens "GF-Håndhoren

Jfr även O. Lando, Börsens "GF-Håndbogen 1975, z. 303.33.

6) Rådets förordning nr 17 den 6.2.1962. J.O. 21.2. 1962.

> bjuder konkurrensbegränsade överenskommelser mellan företag.")

Grundtanken är, att om medlemsstaterna lyckas avveckla hindren för samhandeln så skall inte nya barriärer kunna inrättas genom avtal mellan företagen. Därför stadgar art. 85: art. 85:

"Sådana överenskommelser mellan företag och beslut av företagssammanslutningar samt sinsemellan samstämmiga förfaranden, som är ägnade att inverka på handeln mellan medlemsstaterna och som ha till syfte eller resultat att konkurrensen inom den gemensamma marknaden förbindras, inskränkes eller förvanskas, äro oförenliga med den gemensamma marknaden och förbindna, ..."

Även om gemenskapsrätten eliminerar en del av värdet i det nationella monopolet, ersätter EG-rätten inte nationell rätt. Bestämfördraget. Det är först vid en direkt konfördraget. Det är först vid en direkt konskapsrätten skall ha företräde.³)

GD har sammanfattat läget så, att EG-rätten inte avser att påverka existensen av den metnoella immaterialrättsliga lagstiftningen, begreppsjurisprudens. Peter Blok⁶) anför i anslutning till GDs uttalandet liknar dernes inhold og indgreb i deres udøvelse er uden systematisk vaerdi, hvis den skal bringes i overensstemmelse med Domstolens egen praxis. Sondringen giver derfor ikke någen reel vejledning, men fører let til overflødireel vejledning, men fører let til overflødise sonskrivninger..."

Det är inte svårt att instämma i Bloks konklusion. Allt faller tillbaka på den konkreta tolkningen av Romfördragets bestämmelser. De olika artiklarna ger i sig inte några entydiga svar, utan man hänvisas till gemenskapens tillämpningsbestämmelser och domstolens praxis i de konkreta fallen.

2. Tillämppingsbestämmelser

Rådet äger rätt att utfärda tillämpningsbestämmelser i anslutning till Romfördragets regler samt delegera sin befogenhet till kommissionen. De sålunda utfärdade tillämpningsbestämmelserna har, liksom själva fördraget, karaktär av lag för enskilda och medlemsstater i den mån reglerna inte fordmedlemsstater i den mån reglerna inte ford-

artikel 85:1, för erhållande av undantag.⁷) licensavtal, som kan förmodas strida med bestämmelserna i artikel 4:2b och anmäla finns därför delvis anledning att bortse från följande har attityderna förändrats. Det

("patentlicensavtal") -nsbgna shariyannäkillit znsnoizzimmoX .d

komma ifrån detta tillkännagivande.¹⁰) på, att kommissionen successivt försöker under senare år har tolkats som ett tecken sindring av politiken. Fortlöpande praxis bedömning till dess att man anmält försionen själv anses däremot bunden vid sin för myndigheter och domstolar. Kommishar inte karaktär av bindande rättsregler för det speciella skyddet. Tillkännagivandet licensavtal, om de inte faller inom ramen förekomma några restriktioner i ett patentthe patent". Den medför att det inte får teori, som går under namnet "the scope of ningen till patentlicensavtal grundas på den sin "Guide pratique") samma år. Inställantydningar, som kommissionen framställt i Tillkännagivandet är en uppföljning av de

mera skall åberopas med försiktighet. direkt stöd för den praktiskt verksamme, nudet, som tidigare kunde användas som ett Här skall endast konstateras att meddelanavtalsbestämmelser behandlas längre fram. Installningen till olika former av hcens-

c. Rådets förordning nr I9/65 ..

avtal och industriella skyddsrätter. sruppundantagsförordningar för exklusivtill kommissionen kompetens att utfärda Genom denna förordning delegerade rådet

(".70/70 rn gninbroröf znonoizzimmo Å. b

pertgrupp har arbetat med att precisera beuffärdas i den utarbetade formen. En exler tämligen klart, att det inte kommer att offentligt "off the record", men det förefal-Det har i olika sammanhang presenterats dan ett par år tillbaka på kommissionen. na. Ett förslag ligger visserligen klart sefullmakten för de industriella skyddsrätternen ännu inte, efter snart 10 år, utnyttjat försäljningsavtal. Däremot har kommissio-Förordningen rör gruppundantag för ensam-

dindande ställningstaganden offentliggöres.¹⁸) vakta ytterligare utveckling i praxis innan tyder /dock på, att kommissionen vill avbearbetas inom kommissionen. Alla tecken dömningen av patentlicensavtal. Förslaget

ll. Praxis

har i stället GD:s ställningstagande varit.") EG-rätten. Helt avgörande för utvecklingen framgått, föga vägledning nås i den skrivna rätten och gemenskapens regler kan, som För att lösa konflikten mellan immaterial-

sekvenser i förhållande till licensavgifter och royalmen en framtida ogiltighet kan få besvärande kon-7) Icke anmälningspliktiga avtal riskerar inte böter,

8) Kommissionens tillkännagivande angående pa-

-siger traité instituant la C.E.E. et leurs regietentlicensavtal, 1.0. 24.12.1962. 9) Guide Fratique, concernant les articles 85 et

ment d'application, Bryssel 1962.

11) Rådets förordning nr 19 den 2.3.1965. J.O. 10) Annorlunda Blok (not. 5), här s. 335.

12) Kommissionens förordning nr 67 den 22.3.1967. .23.1965.

försäljare, speciellt om parterna: konsumenter att skaffa produkter hos andra återna begränsar möjügheterna för mellanhänder och paragrafen är F. inte tillämplig när kontrahenteroch gäller exklusiv distribution m.m. Enligt tredje tag jml. art. 85:3 för avtal, som faller under 85:1 materialrättslig synvinkel. F. meddelar gruppundanning 67/67 är dock inte helt ointressant ur im-4:M konkurrensrapport, april 1975 s. 20H. Förord-13) Se Bull. tl 12/1974 s. 32 och kommissionens .7.0. 25.3.1967.

Ileinteubni shnammoállít meb va siz angagad. I"

".relikg telet avtalet gäller." menter avyttra sådana produkter inom det område att förhindra att dessa återförsäljare och konsuning blivit märkta och förts ut i handeln eller för gemensamma marknaden förse sig med sådana i avtalet åsyftade produkter som i vederbörlig ordoch konsumenter från att i andra delar av den äganderätt för att antingen hindra återförsäljare

SEI konkurrenstätten och immaterialrätten bör gestalatt på förhand avgöra, hur förhållandet mellan ordningens preamdel avser dessa synpunkter inte pa ett oinskränkt territoriellt skydd. Enligt förpatent eller andra skydd missbrukas i syfte att skabution. Gemenskapen kan således inte tillåta att rättvis andel av fördelarna med en exklusiv distrimöjligheter till parallellimport, kan förskaffa sig nen vill medverka till att konsumenterna, genom Motiveringen till denna passus är, att kommissio-

vilket är fallet just för patentfrågor. håller på att utvecklas den 'demokratiska vägen', när det gäller frågeställningar där ett samarbete 14) Att rättsregler skapas genom domstolspraxis och inte lagstiftningsarbete kan kritiseras, särskilt

("1əlpm-şipun1Đ

I detta inledande immaterialrättsliga fall avfärdar domstolen tanken på att immaterialrättsliga avtal helt skulle lämnas oberörda av Romfördragets bestämmelser. Geligt utnyttjande – l'emploi abusif – av varumärkesrätten för att sätta EGs konkurrensbegränsningsregler ur spel. Detta utslag har föranlett diverse teoribildning i doktrinen. Domstolen själv har däremot inte i senære utslag återkommit till denna 'missnare utslag återkommit till denna 'miss-

(_{๑๕}เอเซน-ขนองเร

I Sirensfallet tog domstolen ytterligare ett steg: Artikel 85 befanns tillämplig, enligt den elfte domsmotiveringen, när import av produkter med samma varumärke hindrades av rättsinnehavaren med stöd av den nationella rätten. I förutsättningarna ingick, att det rörde sig om produkter från andra medlemsstater och att rättsinnehavaren innehade respektive varumärke eller skyddsrätt med stöd av inbördes avtal eller avtal med tredje man.

Efter dessa båda mål var det således inte längre möjligt att åberopa det nationella varumärkesskyddet när rätten grundades på inbördes avtal — överlåtelse, licens etc. och inte heller när två företag, vart och ett för ett utpekat område, övertagit rätten från tredje man.

15) Utslag den 31.10.1974, mål 16/74, Centrafarm BV — Vintrop, Domssaml, 1974, s. 1183H.

16) Jfr. Blok (not. 5) s. 186 ff.
 17) Se departementschefens uttalande i prop. 1960:
 167, s. 71. Jfr. även NJA 1967 s. 458, Polycolor.

Svensk inställning behandlas utförligt av Ulf Bernitz, Svensk och Internationell marknadsrätt, 2 uppl., s. 198 ff. 18) Utslag den 29.2.1968, mål 24/67. Parke Davis, domssaml. 1968 (XIV), s. 82. Även utslag den 18.2. 1971, mål 40/70 Sirena, domssaml. 1971 (XVII),

2. 69. 19) Utslag den 13.7.1966, mål 56 o 58/64 Grundig-Consten, domszanl. 1966 (XII), 5. 231 ff (särskilt s. 500). Komutssionen är inne på samma linje i det efterföljande beslutet Transocean Marine get ingående analyserat av Hans Stenberg i NIR get ingående analyserat av Hans Stenberg i NIR 1967 s. 347 och Studier i EG-rätt s. 289 ff.

20) Utslag den 18.2.1971, mål 40/70 Sirena, domssaml. 1971 (XVII), 5. 69.

> Domstolen har genom en stegvis och ytterst "dynamisk" tolkning preciserat Romfördraget i förhållande till de nationella patent- och varumärkesskydden. I sina utslag har domstolen antytt, att det råder en skillnad i inställningen till olika immaterialfen i det följande att behandlas var för sig. Efter domstolens ställningstagande i Stirling Drug-målet¹⁹) är det dock tveksamt om denna uppdelning är riktig när det gäller förhål-

landet till de fria varurörelserna.

I. Varumärken

Huruvida en skyddsrätt skall anses konsumerad när en varumärkesskyddad produkt "satts i marknaden" är inte en för EGrätten ny frågeställning. På det nationella planet har samma diskussion förts sedan länge och i flertalet länder upprätthålls "konsumtionsteorin".¹³) Denna teori omöjliggör för en varumärkesinnehavare att själv fört ut på marknaden, oberoende av om det skett på hemmanarknaden eller i ett främmande land. Även svensk praxis har

GD har dock inte anammat denna inställning. Domstolen konstaterar, att så länge de nationella reglerna rörande skydd för unifiering inom EG, kommer skyddate nationella karaktär att skapa hinder för en fri varucirkulation av de skyddade produkterna.¹⁶)

A. Konkurrensbegränsningsreglerna

Det har antytts, att inskränkningar i de nationella skyddsbestämmelserna diskuterats med utgångspunkt från Romfördragets kravet på fria varurörelser och samtidigt kravet på en oförfalskad konkurrens.

I de inledande målen stod konkurrensbegränsningsreglernas inflytande i förgrunden. Tolkningsresultatet blev emellertid besvätäk. Under senare år och mycket tydligt untik. Under senare år och mycket tydligt under 1974, har domstolen svängt om och satt

7

i,

varurörelserna. art. 36 — undantaget i kapitlet om de fria trå utslagen i domstolens inställning till En tolkningsförändring skedde mellan de

mellan medlemsstaterna. heller för förtäckta restriktioner i handeln del för godtycklig diskriminering och icke att restriktionerna inte får utgöra ett meoch hänsyn skall tas till 36:2, som innebär, taget i artikel 36:1 tolkas mycket restriktivt gränsningsreglerna. Däremot skall undanär allmängiltig och rör även konkurrensbestolen vänt på steken. Principen i artikel 36 gränsningskapitlet. I Sirenafallet har domoch kan inte överföras till konkurrensbeendast kapitlet om de fria varurörelserna som ett verkligt undantag, men det gäller I Grundigmålet (s. 500) tolkas artikel 36

sammats i äldre doktrin. ändring har dock i allmänhet inte uppmärktiden kommer att ge art. 36. Denna förantydan om den vikt, som domstolen i fram-Inställningen i Sirenafallet ger en första

$(\pi, 1)$ (

avtalet "stänger" marknaden.") ligen marknadsförts där. Effekten blir att andra medlemsstater av produkter, som lovav ett avtal, som förbjuder import från ändamålet för, medlet eller konsekvensen budet i artikel 85:1 var gång som det är Utövandet av skyddsrätt faller under förskyddsrätt av upphovsrättslig karaktär.") mellan Romfördraget och en nationell domstolen sin inställning till förhållandet I Deutsche Grammophonmålet preciserade

artikel 85. detta avtal fyller kriterierna för skadlighet i ett bakomliggande avtal föreligger och att pas när varumärkesskydd åberopas är, att konkurrensbegränsningsregler skall tilläm-Förutsättningarna för att Romfördragets

Dessa mål behandlas utförligt nedan. reglernas förhållande till immaterialrätten. handlades också konkurrensbegränsnings-I Kafé Hag och Stirling Drug-målen be-

B. Fria varurörelser

ingripa, när varurörelserna hämmas, utan vilka regler gemenskapsmyndigheterna kan Det återstår att besvara frågan med stöd av

kel 85:1 användas. de avtal. I en sådan situation kan inte artiatt det föreligger ett konkurrensbegränsan-

(".viterratis artikel 30 om fria varurörelser erbjuder ett dominerande ställning. Bestämmelserna i ning av artikel 86 — missbruk av marknads-Inom möjligheternas gräns ligger tillämp-

(".sbllył ställning och missbruk av densamma är uppsamtliga kriterier för marknadsdominerande tikel 86 skall kunna tillämpas krävs, att marknadsdominerande ställning. För att arte enbart av denna anledning innehar en en innehavare av en immaterialrättighet in-GD har i flera avgöranden klargjort, att

med hans samtycke. lemsstaten av rättsinnehavaren själv eller -bem satts i omlopp i den andra medom fria varurörelser (art. 30 och följande) nes territorium, strider mot bestämmelserna ra att varor importeras och försäljs på denav en skyddsrättsinnehavare för att förhindmotiv 13 klargör, att förbud, som åberopas rensbegränsningsreglerna avvisats.²⁸) Domsbilden efter att tillämpningen av konkurde verkan. De fria varurörelserna förs in i begränsa skyddsrättens marknadsuppdelandomstolen i stället den andra vägen för att I Deutsche Grammophon-målet valde

Domstolen utnyttjær den restriktiva tolkdat på bestämmelser om fria varurörelser. konkurrensbegränsningsreglerna, utan grunoch nu inte med stöd av sökta tolkningar av konsumtionsteorin för hela gemenskapen Genom denna domsmotivering stadfästs

21) Utslag den 8.6.1971, mål 76/70 Deutsche Grammophon, Domssaml. 1971 (XVII) s. 487.

tion policy, Kommissionen, April 1972, s. 69. 23) Fri återgivning av den 6 domsmotiveringen. nerell räckvidd. Se bl.a. First report on competitrots sin anknytning till upphovsrätten, har en ge-22) Det är en spridd uppfattning att DG-målet,

rättsliga frågeställningarna. -fairet magen roll i samband med de inmaterialsammanhang. I praktiken har denna artikel inte 24) Teoretiskt kunde även artikel 90 anges i detta

1973 s. 385. et le droit d'auteur ..., Rev. trim. droit. Eurp., diär fråga. Se Johannes, La propriété industrielle 25) DG-målet (not. 21), domsmotiv 16. Sirenamålet (not 20), domsmotiv 15. 26) De fria varurörelserna bör prioriteras och konkurtensbegränsningsreglerna är blott en subsi-konkurtensbegränsningsreglerna är blott en subsi-

ς

ringen av artikel 36 som skett efter Sirenafallet.

Det är mot denna bakgrund som det under 1974 avdörnda Kafé Hagmålet, liksom kommissionens beslut i Swarte Kip-affären^{*}) skall ses. Kafé Hagmålet rymmer flertalet av de frågeställningar, som behandlats i tidigare utslag. Jag skall därför försöka bedigare utslag. Jag skall därför försöka be-

("alk Hag --- fakta")

Ett tyskt företag — HAG AG — innehade i början av seklet patent för ett "kaffe utan koffein". Företaget deponerade det inarbetade varumärket 'Kafé Hag' i ett flertal europeiska länder och i överensstämmelse med internationella konventioner.

HAG AG sålde ursprungligen sina varor i Belgien — Luxemburg (Be-Lux) genom en generalagent, men inrättade efter 1927 en till 100 % kontrollerad filial under namnet "Kafé Hag S.A.".

1934 överläts varumärket för Be-Lux till filialen och företagen genomförde en marknadsuppdelning.

Efter kriget konfiskerade den belgiska staten HAG AGs tillgångar i Belgisk familj. Denna familj överlät i sin tur varumärkesrätten till firman Van Zuylen 1971.

Detta är den kedja av transaktioner, som det ursprungligen tyska varumärket och dotterbolaget genomgått. Kedjan bygger till stor del på avtal, men konfiskation kommer in i bilden som ett viktigt moment.

Det tyska bolaget — HAG AG — har efter kriget gjort försök att åter komma in och konkurrera på Be-Luxmarknaden med det ej längre patentskyddade kaffet. Försöken gjordes under varumärket "Decofa" men misslyckades. Slutligen skedde direktförsäljning från Tyskland under den urförsäljning från Tyskland under den ur-

Van Zuylen förde intrångstalan vid en nationell Luxemburgdomstol — le Tribunal d'Arrondissement de Luxembourg. Denna domstol hänsköt målet för tolkningsförklaring jml. Romfördragets art. 177 till GD. Begäran om tolkningsförklaring rörde Romfördragets artiklar 5, 30, 36 och 85 och fördragets artiklar 5, 30, 36 och 85 och deras förhållande till den nationella varu-

Huvudfrågan gällde huruvida EGs konkurrensbegränsningsregler eller de som rör fria varurörelser förbjuder varumärkesinneimport av varor, som helt lagligt har samma varumärke i en annan medlemsstat, när de två märkena ursprungligen tillhört samma

rattsinnehavare.

Den nationella domstolens begäran om tolkning spänner alltså över hela det register som tidigare behandlats i GD. I första hand var det intressant att se om GD skulle vidhålla sin tidigare tolkning av Romfördragets förhållande till den nationella varumärkesrätten. I andra hand gav frågeställningen möjligheter för GD att gå vidare och yttermöjligheter för GD att gå vidare och ytter-

a. Angdende tillämpligheten av artikel 85:

HAG AG bade ursprungligen överlåtit sin rätt till en filial och därefter hade självständighet uppnåtts för filialen genom ett myndighetsbeslut (konfiskationen).

Idag existerar det inte några juridiska, tekniska eller ekonomiska förbindelser mellan företagen. Under sådana omständigheter är det inte aktuellt att tillämpa art. 85 (Domsmotiv 3-5).

Domstolen avvisar således tillämpligheten av artikel 85 eftersom bakomliggande avtal saknas. Transaktionen mellan moderoch dotterbolag betraktas inte som en överenskommelse mellan företag, utan som en aktion inom en ekonomisk enhet, som inte berör art. 85.²⁹)

b. Angående tillämpligheten av art. 30:

Genom att ha avvisat tillämpligheten av art. 85, fullt i överensstämmelse med principerna från Sirena-fallet, återstod frågan om GD skulle bekräfta sin inställning från Deutsche

27) Advocast Zwarte Kip, beslut den 24.7.1974. 1.0. 29.8.1974.

28) Utslag den 3.7.1974, mål 192/73 Katé Hag, Domssaml. 1974 s. 731 H. 29) Se utslag den 25.11.1971, mål 22/71 Beguelin,

 29) Se utslag den 25.11.1971, mål 22/71 Beguelin, Domssaml. 1971 (XVII) s. 959. Se även utslag den 13.7.1972, mål 48/69 Colorantes, Domssaml 1972 (XVIII), s. 619. 9

märkesrätten.

Grammophonfallet rörande företrädet för de fria varurörelserna.³⁰)

Än en gång tolkar domstolen undantaget i artikel 36 restriktivt. Det är inte möjligt att utnyttja varumärkesrätten för att hindra import av varor från andra medlemsstater, varor som lagligen producerats där och har ett identiskt varumärke om märkena har ett gemensamt ursprung. Motsatsen skulle medverka till att "stänga" marknaden (Domsmotiv 11). Ett förbud, som innebär isoleing av marknaderna strider mot en grundläggande målsättning i fördraget: strävan efter att av de skilda marknaderna skapa en efter att av de skilda marknaderna skapa en efter att av de skilda marknaderna skapa en

Domstolen inte bara fastställer tidigare ett utslag i detta mål, utan tar ytterligare ett steg: Har rätten samma ursprung kan rättsinnehavaren inte motsätta sig import.

Varumärkesrätten medger däremot enligt GD, att en rättsinnehavare motsätter sig marknadsföring av varor om producenten eller försäljaren inte kan härleda sin rätt till ett nationellt skydd i någon av medlemsstaterna. Det gemensamma ursprungskravet innebär, att om två varümärken helt slumpmässigt existerar vid sidan av varandra, så kan skyddet åberopas.

Domstolens utslag i Katé Hagmålet tyder på att man anslutit sig till en "avancerad konsumtionsteori". Endast generaladvokaten i målet går ett steg längre genom att inte ta upp det gemensamma ursprungskravet.

Det skall understrykas, att domstolen inte fäster en avgörande betydelse vid vilken förbindelse som i nuläget existerar mellan de olika företagen. När det historiska ursprungskravet är uppfyllt skall varan fritt kunna cirkulera.^{an}) Detta förhållande säger inget om det kommersiella ursprunget. Varor med samma varumärke kan vara helt olika till sin karaktär.

Domstolens inställning ställer krav på åtgärder för att skydda konsumenterna. Problemen kan lösas med hjälp av kompletterande, olikartade figurmärken eller någon form av tilläggsmärkning, som anger produktionsorten. Hur detta problem skall lösas

i praktiken är dock inte klart.²⁰)

2. Patent

I det föregående har varumärkets ställning i

förhållande till Romfördragets konkurrensregler och bestämmelser om fria varurörelser behandlats. Varumärkesrätten är besläktad med patenträtten och de principer, som delvis äga relevans även för patentets räkning. Kommissionen har för sin del hävdat, att analogislut kan göras mellan GDs beslut i olika immaterialärenden.²⁰) Vissa uttalanden i GDs motiveringar tyder dock på, att en viss försiktighet skall iakttas.³⁰)

I det följande kommer patentskyddets ställning gentemot Romfördragets bestämmelser att behandlas med utgångspunkt förat från fördragets krav på fria varurörelser och därefter i förhållande till konkurrensbegränsningsregletna. Den vanligaste formen för avtal i anslutning till patentskydd är licensiering av rättigheten, som i allmänhet följer ett visst mönster. De vanligaste klausulerna i licensavtal kommer avslutningsvis att bli föremål för en granskslutningsvis att bli föremål för en granskalutningsvis att bli föremål för en granskslutningsvis att bli föremål för en granskslutningsvis att bli föremål för en granskslutningsvis att bli föremål för en gransk-

A. Patent och fria varurörelser

Patentskyddet avser, för att i fri översättning anknyta till GDs utslag i Stirling-Drugmålet⁵⁰) att tillförsäkra skyddsrättsinnehavaren eller hans licenstagare en ensamrätt till produktion och första försfäljning. Skyddet har tillkommit för att uppmuntra produktionsutveckling och det medger att skyddstionsutveckling och det medger att skyddstätt.

Ett resultat av gemenskapspraxis på varumärkesområdet är, att skyddet anses konsumerat när varan första gången marknadsförts i någon medlemsstat av rättsinnehavaren eller med hans samtycke. Denna s.k.

30) Det torde vara historiska skäl, som gör att GD inleder med konkurrensbegränsningsreglerna och immaterialrätten även i detta mål. Se anmärkimmaterialrätten även i detta mål. Se anmärkinngarna i not. 26.

31) Före Katé Hagavgörandet hävdade Blok att tyngdpunkten låg ät det aktuella förhållandet melian företagen. (Not 5) här s. 290.

32) Jfr. 4:de konkurrensrapporten, april 1975, s. 32) Jfr. 4:de konkurrensrapporten, april 1975, s.

33) Se not. 22. Jfr. även Kommissionens 4:de konkurrensrapport s. 40.

34) Sirens, not. 20, domsmotiv 7, Kafé Hag, not. 28, domsmotiv 11.

35) GDs utslag den 31.10.1974, mål 15/74 Centrafarm-Stirling Drug, Domssami. 1974 s. 1147 ff.

L,

amerikanskt företag: Stirling Drug. den här gången läkemedel och likaså ett

Sakens fakta:

ka priset i topp. länderna varierar kraftigt med det holländsingen produktion. Prissättningen i de olika en särskild försäljningsorganisation, men britannien och Tyskland. För Holland finns produkten av filialer till företaget i Storett läkemedel. I EG tillverkas den aktuella innehar metodpatent över hela världen för Det amerikanska företaget Stirling Drug

vad avser varumärken. hållande till existerande patentskydd dels denna import väcks intrångstalan dels i förlet från Tyskland och Storbritannien. Mot farm — inleder parallellimport av läkemed-Ett mindre holländskt företag - Centra-

på följande punkter: de i början av 1974 tolkningsbesked av GD stol intrångstalan förts i sista instans, begär-Hoge Raad i Holland, till vilken dom-

komma en marknadsuppdelning? ningslicenser om målsättningen är att åstadmiskt lierad tillverknings- och/eller försäljvilja ett företag med vilket man är ekonodragets konkurrensbegränsningsregler att benomiskt lierade? Ar det i strid med föråstadkomma en marknadsuppdelning är ekodet någon roll om de parter, som försöker Tyskland och först därefter utförts? Spelar dukterna fullt lagligt omsatts i England och Kan importförbudet upprätthållas om pro-

lande till gemenskapsrätten. tentets och varumärkets ställning i förhålpå vilka punkter GD gör skillnad mellan panom erbjuds en intressant möjlighet att se de Hoge Raad likalydande frågor. Härige-För det parallella varumärkesmålet ställ-

Domstolens svar:

ning av varor som han själv salufört eller nell lagstiftning kan förhindra vidareförsäljnär en skyddsinnehavare med stöd av natioär oförenligt med Romfördraget (art. 36) Domstolen klargjorde i sitt svar, att det

36) GDs utslag den 29.2.1968, mål 24/67, Parke Davis, Domssaml. 1968 (XIV) s. 82.

'92' 37) Jfr. Johannes, La propriété industrielle..., Rev. trim. de droit Européen, no 4/73, s. 569.
38) GDs utslag i mål 15/74, Stirling Drug, se not.

> denna uppfattning. lin are in the second of the s konsumerat när varan salutförts i ett annat cipen". Skyddet i ett land blir m.a.o. inte utan här följs den s.k. "territorialitetsprin-'konsumtionsprincip'' gäller inte för patent,

> :sesivobat följande mål med anknytning till problemet på fria varurörelser. Från rättspraxis kan med gemenskapsrättens grundläggande krav land. Denna tanke kommer i direkt konflikt produkter, som kommer från främmande och behöver aldrig befara konkurrens från skydd maela marknaden i mindre enheter havare kan således med stöd av sitt patentmarknadsuppdelande. En skyddsrättsinne-Effekten av territorialitetsprincipen är

Parke Davis-malet¹⁰)

SUMMER OF STREET, STRE

ett områdesskydd. ständigheterna i ärendet godtog domstolen legala ensamrätten. Under de speciella omdelning kunde genomföras med stöd av den onskade ett prejudikat på att marknadsupp-Detta mål är fingerat av parterna"), som gången vid GDs utslag i Parke Davis-målet. Patentskyddets ställning behandlas för första

"'19J hindra import av italienska "piratprodukoch önskade med stöd av detta skydd fördäremot erhållit ett metodpatent i Holland farmaceutiska produkter. Parke Davis hade I Italien kan patentskydd inte erhållas för

marknadsdominerande ställning. omliggande avtal som ett missbruk av en nationella skyddet. Här saknas såväl ett bak-85 och 86 i detta fall inte inverkar på det la frågan. Domstolen konstaterar att artikel GDs svar går inte utöver den prejudiciel-

annat medlemsland. förhindras av skyddsrättsinnehavaren i ett ligen även i fall där skydd inte sökts - kan for att registrering inte beviljats och förmodport från ett land där skydd saknas -- där-Parke Davis-målet visar, att parallellim-

("19hm-gurd guiltite")

ställning i gemenskapsrätten. Det rörde även fick anledning att klart precisera patentets Det dröjde fram till slutet av 1974 innan GD

som utbjudits med hans samtycke i annat av r medlemsland.[®])

Detta får till följd, att så snart en försäljningslicens meddelas i en medlemsstat så kan skyddsrättsinnehavaren inte förhindra att den skyddade produkten säljs inom hela gemenskapen. Det spelar i detta sammanhang ingen roll om licensgivare och licenstagare tillhör en ekonomisk enhet eller inte.

Inte heller kan enligt GD patentinnehavaren stödja sin marknadsuppdelning på att prisskillnaderna berodde på olikartade statliga stödåtgärder eller att en fri omsättning skulle omöjliggöra en produktkontroll. Dessa invändningar, som i och för sig äger ett berättigande, fick enligt GDs uppfattning lösas på annat sätt än genom marknadsuppdelning med stöd av ett nationellt patentdelning med stöd av ett nationellt patent-

När det gäller artikel 85 och konkurrensbegränsningsreglerna svarade domstolen kort och gott, att avtal mellan företag inom azamna ekonomiska enhet inte påverkades av artikel 85. Däremot uteslöt domstolen inte användningen av denna bestämmelse i andra patentlicenssammanhang ")

Efter detta utslag har många frågetecken för patentskyddets del rätats ut. Jämför man med den parallella varumärkesdomen^a) kan det konstateras, att domstolens svar på väatt patentskyddet kan åberopas gentemot varor, som kommer från länder där skydd ej erhållits. Denna avvikelse är väl närmast att erhållits. Denna avvikelse är väl närmast att

sivsgninttefnemme2.

skAqq.

GD jämställer patent och varumärken i förhållande till Romfördragets krav på fria varurörelser. Gemenskapen ses som en enhet och inte ett samordningsorgan för nio delstater.⁴⁹) På samma sätt som patentskyddet anses konsumerat när en vara försålts första gången på det nationella planet, skall skyddet efter Stirling Drug-utslaget anses konsumerat för hela gemenskapen. De nationella barriärerna skall hädanefter vika för tionella barriärerna skall hädanefter vika för

Med utslaget i Stirling Drug föregriper GD i vissa delar det aktuella förslaget till inre patentkonvention, som är under utarbetande. Det är svårt att tro, att samtliga medlemsstater är helt nöjda med denna form

av rättsutveckling — en traditionell lagstiftningsprocedur hade förmodligen föredragits i mer än en medlemsstat.

B. Patent och konkurrensbegränsningsregler

Som tidigare antytts är det främst i anslutning till patent-licensavtal som en konflikt mellan det nationella patentskyddet och Romfördragets konkurrensbegränsningsregler kan aktualiseras.

Redan före gemenskapsrättens tillkomst har man i de enskilda länderna diskuterat förhållandet mellan immaterialrättslagstiftningen och konkurrensbegränsningsreglerna. Efter hand har patentskyddets räckvidd begränsats genom att vissa avtalsklausuler inte ansetts innefattade i själva skyddet.

Även i Sverige har successiva förändringar skett. I det välkända Däckdubbsmålet⁴⁵) antyds t. o. m. att Marknadsdomstolen undantagsvis kan ingripa mot klausuler, som faller inom ramen för själva skyddet för att garantera en obunden konkurrens. Detta synsätt har också kommit till uttryck i departenæntschefens yttrande i anslutning till mönsterskyddslagen.")

39) Stirling Drug, domsmotiv 15: "qu'il y a donc lieu de répondre à la question posée en se cens que l'exercice, par le titulaire d'un brevet, du droit d'un produit protégé par le brevet et mis dans le commerce dans un autre Etat membre par ce titulâire ou avec sons consentement serait incompatible avec les régles du traité CEE relatives à la libre criculation des marchandises à l'intérieur du marcifé commun."

40) Domsmotiv 39.

41) GDs utslag mål 16/74, Centrafarm-Winthrop B.V., se not. 15.

42) If: E. Zimmermann, Recent developments in Industrial Property Rights and the EEC-Treaty, Presentation to the London/Leiden meeting, 5.7. 1975, stencil s. 9.

43) Däckdubbranålet, Marknadsrådet 1972 nr 15, även i NIR 1972 s. 443. Se även kommentar av Ulf Bernitz, NIR 1973:1 s. 1, densamme Svensk och Internationell marknadsrätt, 2 uppl. s. 198.

ocn internatoneti markmastratr, Z uppi, s. 198, 44) Prop. 1969:168, s. 52, "Ett ingripande mot skadlig verkan av ensamrätt till mönster bör kunna ske inte bara om en mönsterhavate går utom ramen för sina rättigheter enligt mönsterstyddslagen ... utan undantegsvis även om hans åtgärder framstår som oantastliga från rent mönsterrättslig synpunkt men måste anses ha skadlig verkan från konkurrensbegränsningssynpunkt. Åtgärdet av sådant slag bör alltså kunna föranleda förhandling enligt konkurrensbegränsningslagstiftningen."

6

("".fnomeagreement") to be the object, means or consequence of a or where the exercise of such right is found the existence of an industrial property right, terms which go beyond the need to ensure vd beinsquocos si taste a fi esita (1) 28 "but that question of applicability of Article fördragets konkurrensbegränsningsförbud, patentlicensavtal inte i sig faller under Rom-I EG har vid flera tillfällen klargjorts, att

tillkännagivande och således vara bindande kategoriska borde kunna jämställas med ett håller preciseringar, som genom att vara tal. Den fjärde konkurrensrapporten inneinstalling till olika typer av patentlicensavnagivande har kommissionen preciserat sin ning. I enskilda beslut och 1962 års tillkäncensavtal leder till en konkurrensbegränslämplig när ett i och för sig oklanderligt litentskyddet otillåtna. Artikel 85 är även tillbestämmelser, som faller utanför själva pa-Kommissionen anser således inte bara de

rsn: licensavtalens konkurrensbegränsande vernare illustrerar försöken att reducera patent-Davidson Rubber-ärendet.") Särskilt det setvå Burroughsbesluten") och det kända De viktigaste besluten i enskilda fall är de

för kommissionen.

inbyggda i licensavtalen. tionsensamrätt. Know-how klausuler fanns — även där andra licenstagare hade produkförsälja produkterna i andra medlemsländer na i Europa. Varje licenstagare hade rätt att och försäljning av de patenterade produkterett nät av exklusiva licenser för produktion och stolar till bilar. Företaget byggde upp retag, innehade två patent rörande armstöd Davidson Rubber Co, ett amerikanskt fö-

vilja andra tänkoara licenstagare parallella den exklusiva licensen möjligheten att bestor marknadsandel. Davidson uteslöt genom Davidsons licenstagare tillsammans hade en rådde på den relevanta marknaden och att ren var den begränsade konkurrens, som ansågs falla under förbudet i Davidson-affäroughsärendena. Skälet till att förhållandena ställningstagandet i förhållande till Buri artikel 85:1, vilket var en skärpning av duktionsexklusiviteten föll under förbudet Kommissionen ansåg i sitt beslut, att pro-

Eftersom produktionsexklusiviteten inte licenser i den aktuella medlemsstaten.

ringar, kunde kommissionen bevilja undangare som var beredda till dyrbara investevitet knappast skulle kunna finna licenstaoch med tanke på att Davidson utan exklusiasbioides av ensamrätt på försäljningssidan

tag jämlikt 85:3.

12 kjansnoj z

C Konkurrensbegränsande -suəวุญมองชาติ

Hard and the same and the state of the state

(":ttäs əbnailöi åq asttainammas kommande klausuler i patentlicensavtal kan Kommissionens inställning till vanligt före-

1. Områdesbegränsningar

produkt. annan medlemsstat lovligen marknadsförd skyddet åberopas mot parallellimport av i jag tidigare kunnat konstatera, att patent-Kravet på fria varurörelser förhindrar, som

tikel 85:1. törsäljning kunna falla under förbudet i arväl områdesbegränsning för produktion som Efter beslutet i Davidson Rubber anses såatt licensen endast gäller ett visst område. bindande verkan i licensavtal kan föreskriva En annan fråga är om licensgivare med

lanseras av andra positiva faktorer.⁴⁹) tills beviljats undantag där de kunnat ba-Begränsningar av den senare typen har hitningar än till territoriellt produktionsskydd. ställning är hårdare till försäljningsbegräns-Det förefaller som om kommissionens in-

2. Tidsmässiga begränsningar

den inte överskrider patentets giltighetstid. den absoluta förutsättningen, att tidsperiocepteras tidsbegränsade licensavtal under Enligt kommissionens tillkännagivande ac-

3. Licensavgifter

led i en marknadsuppdelning förändras inunder förbudet. Skulle avgiften utgöra ett Licensavgifter anses normalt ej kunna falla

ställningen.

45) 4:de konkurrensrapporten, april 1975 s. 20.

'ZL61'9'EZ 47) Davidson Rubber Co, beslut den 9.6.1972, J.O. 46) Burroughs-Delplanque och Burroughs-Gena, beslut den 22.12.1971, J.O. 17.1.1972.

303.24 H. O. Lando: Börzens "EF-Håndbogen" 48) Jfr.

s, 22. 49) Utförligare: 4:e konkurrensrapporten, april 1975 0ĭ

A. Produktionstvång

kan utnyttjas i marknadsuppdelande syfte. kurrens förhindras och att begränsningarna 85:1. Skälet härför är, att en potentiell konproduktionsbegränsningar anses falla under Klausuler, som ger kvotbestämmelser och

5. Kvalitetsbestämmelser

är godtagbara. ceptera kvalitetskontroller och inspektioner tvingas upprätthålla vissa kvalitetskrav, ac-Klausuler, som innebär att licenstagaren

melsen. -mäizədebudröi təbnu alla ("aupitärd əbiu D ter kan begränsningen enligt kommissionens producera eller sälja konkurrerande produk-Förbjuds licenstagare i avtal att införskaffa, этупролд эривлэлтуноу .9

7. Förbättring av patent

exklusiv och måste därtill vara ömsesidig. utanför förbudet får skyldigheten inte vara politiken[™]) under förbudet. För att falla första rapport över konkurrensbegränsningspatentskyddet faller enligt kommissionens den exklusiva rätten till förbättringar av Klausuler där licensgivaren förbehåller sig

8. Märkningstvång

varumärke eller igenkänningstecken. förhindra licenstagare att anbringa sitt eget struktioner. Däremot kan licensgivaren inte en produkt i enlighet med licensgivarens in-Kommissionen godtar krav på märkning av

ខ្សាប្រវន 9. Tvång att inköpa basprodukter från visst

och kvalitetsgrundad motivering. kunna godtas krävs att det finns en teknisk För att dylika s. k. "tying obligations" skall

.1:28 ležita i artikel 85:1. angreppsklausul falla under förbudsbestämber²⁰) och Raymond-Nagoya⁵³) kan en icke-Som framgår av besluten i Davidson Rub-Iuzublyzqqargre angreppsklausul

Romfördragets regler. bevilja underlicenser anses inte beröras av Klausul rörande tillstånd eller förbud att II. Underlicenser

12. Skiljedomsklausul

förbudsreglerna. domsförfarande anses inte heller falla under ledning av ett avtal skall avgöras i skilje-Bestämmelse om att eventuella tvister i an-

till återbetalning av erlagda royaltyavgifter ogiltighet kan bli besvärande med hänsyn avtalet började tillämpas. Effekterna av en förbjudet och ogiltigt allt från det ögonblick fas med böter. I alla händelser är avtalet som faller under förbudet, i värsta fall straftolkning är riktig, kan ett oanmält avtal, rättstillämpande myndigheten. Om denna 17/62 artikel 4:2 ytterst restriktivt av den Far i nəfaliqeşninismna nöri təşafikten i TF slut Advocaat Zwarte Kip under 1974 toltag. Som tydliggjorts i kommissionens beom negativattest eller anhållan om undanbör anmälas till kommissionen med begäran ler som faller eller kan falla under förbudet vanligen förekommande. Avtal med klausu-Ovannämnda klausuler är de i licensavtal

gränsande verkan.⁵¹) överenskommelsen får en konkurrensbele parallel licences" falla under förbudet om om patentpooler, korslicenser och "multiplet, som behandlats ovan, kan bestämmelser Förutom klausuler i det enkla licensavta-

Phinternemmed .III.

och liknande.

kommit i förgrunden. Genom denna förändtid bestämmelserna om fria varurörelser lemsstaterna. Under senare tid har emellerbekostnad av fria varurörelser mellan medupprätthållandet av nationella barriärer på rensbegränsningsregler för att förhindra GD tonvikten vid Romfördragets konkuren lösning. Under ett inledningsskede lade under år 1974 har man kunnat börja skönja märksamhet under en följd av år, men först bestämmelser har varit föremål för uppriairättslagstiftningen och Romfördragets Förhållandet mellan den nationella immate-

.e ion nevo s2 (02

53) Raymond-Nagdya, beslut den 9.6.1972, 1.O. 52) Se ovan not. 4 51) Första konkurrensrapporten, april 1972, s. 72.

'0L [S 54) First report on Competition Policy, April 1972, 'ZL61'9'EZ

Π

2. Konkurrensbegränsningsregler. (Art. 85)

در العجر ب

inom ramen för det speciella skyddet. sivt inskränka utrymmet för vad som faller sen inom gemenskapen har varit att succesende skall här blott konstateras, att tendenmer detaijerade genomgången i det föregåmen för skyddet. Med hänvisning till den den aktuella åtgärden anses falla inom ranella skyddet, nämligen vid de tillfällen då kan endast undantagsvis åberopa det natioförbjudet och utan rättsverkan. Parterna terierna i artikel 85 är uppfyllda är avtalet stämmelserna om fria varurörelser. När krikan tillåtas att i avtalsform komma runt bedeln, är det lätt att förstå att företagen inte ningen kan införa restriktioner i samhanmed stöd av den nationella skyddslagstift-Står det väl klart, att myndigheterna inte

Mitt slutintryck är, att innehållet i de nationella skydden successivt har urholkats till förmån för fria varurörelser och en obunden konkurrens på gemenskapsplanet. Fortsätter denna trend, uppstår lätt negativa konsekvenser när det gäller skyddets belönande jande förmåga, vilket måste vara till nackdel för konsumenterna. i vissa situationer. Lösför konsumenterna. i vissa situationer. Lössöken att skapa en enhetlig patent- och vasöken att skapa en enhetlig patent- och va-

Avslutningsvis ett trivialt påpekande – de relaterade reglerna gäller även för svensamma ka företag, som arbetar på den gemensamma inarknaden.⁵⁵) Det svenska frihandelsavtalet väcker ytterligare intressanta frågor, som inte kunnat behandlas i detta sammanhang.

ring förefaller domstolens lösningar mindre sökta.

1. Fria varurörelser. (Art. 36)

A comfördragets regler om fria varurörelser tillåter inte importhindrande åtgärder mot en vara, som inom gemenskapen satts i marknaden av rättsinnehavaren eller med hans samtycke. Förmodligen kan heller inte en licenstagare förbjudas att direktexportera produkten till annan medlemsstat.

2. Inte heller kan invändningar göras mot import av varor med identiskt varumärke, under förutsättning att varan härrör från en nedlemsland och att de aktuella varumärkena har ett gemensamt ursprung. Huruvida det existerar a k t u e l l a band mellan företagen saknar betydelse.

3. Föregående slutsats härleds ur domstolens varumärkesmål, men den äger sannolikt även giltighet för övriga immaterialrätter inklusive patent. För patent gäller ett undantag för varor som marknadsförts i ett land där skydd inte erhållits. Parallellimport kan förhindras under sådana omständigheter

4. För skyddsinnehavaren återstår möjligheten att invända mot import från tredje land. Konsumtionen gäller enligt min uppfattning endast förhållanden inom gemenskapen. Frihandelsavtalets inverkan på ex-

öppen fråga.

Vidare kan invändningar riktas mot produkter som helt saknar skydd. Slutligen kan import förhindras där ett likartat skydd finns av en tillfällighet och det gemensamma ursprunget saknas.

port från Rest-EFTA-länderna är ännu en

55) Se bl. a. Hans Henrik Lidgards, Sverige, EEG och konkurrensen, SvJT 1973:1 s. 18 ff.